

Prediker 12:13a 'De slotsom van al wat door u gehoord is, is dit: Vrees God, en houd u aan zijn geboden.'

In de oudejaarsdienst hebben we stil gestaan bij Psalm 103. De vluchtigheid van het mensenleven, en Gods goedertierenheid die voor eeuwig is, voor degenen die Hem vrezen. 'Vrezen', dat betekende: Gods verbond in acht nemen door Zijn geboden te doen (103:18). Eenzelfde combinatie van het 'vrezen' en 'Gods geboden in acht nemen' komen we nu ook tegen in Prediker.

Het boek Prediker heeft iets weg van een reisverslag. Een reisverslag van koning Salomo die zich er een leven lang op toegelegd heeft om wijsheid te verzamelen en te leren. En in Prediker doet hij daar verslag van. Hij vertelt hoe hij in de luxepositie verkeerde om allerlei manieren van leven als het ware uit te proberen. Genieten van rijkdom, studeren, werken, niet-werken; Salomo heeft het allemaal uitgeprobeerd. Hij had gehoopt dat dat hem heel wat zou brengen, maar hij komt tot de teleurstellende slotsom dat wat je ook doet: het is allemaal 'een en al vluchtigheid, alles is even vluchtig' (12:8). En na een lange reis komt Salomo dan uiteindelijk thuis bij de slotwoorden van zijn verslag: 'Vrees God en houd u aan zijn geboden'. Hij komt thuis bij het beginpunt. Immers: Gods verbond stond aan het begin van het leven van Salomo, vanaf het moment dat hij als baby'tje besneden werd. God gaf daar Zijn beloften van heil voor wie leeft naar Zijn geboden. En die geboden, de Thora, kende Salomo van jongs af aan. En nu concludeert hij: die wet kennen, en daar naar leven, dat is voldoende. Daar gaat het om in het leven. In ontzag leven voor de God die ons in Zijn genade opneemt in Zijn verbond, en die liefde dan ook beantwoorden met de wederliefde van de gehoorzaamheid. Meer is niet nodig. En minder ook niet. Al het andere is immers vluchtigheid – houdt in het eindoordeel van God geen stand.

Salomo leefde in de luxepositie om dit alles te onderzoeken en uit te proberen. Als koning had hij macht, geld en tijd, in tegenstelling tot zijn onderdanen. Het bijzondere van onze maatschappij anno 2015 is dat niet alleen de koning, maar ook wij als 'gewone burger' vrije tijd, geld en mogelijkheden hebben. Allerelei levensstijlen worden er uitgeprobeerd, en alles is mogelijk. Niets is te gek, op de zoektocht naar geluk. Maar wat levert het op? 'Keuzestress', zo luidt een van de nieuwe Nederlandse woorden. Waarmee bedoeld wordt: we raken opgejaagd door zo veel mogelijkheden die ons in het leven geboden worden, dat we in de stress schieten in plaats van in de vrijheid geplaatst. 'Prestatie-generatie', zo luidt een volgend nieuw woord in onze maatschappij. Daar worden de twintigers en dertigers van onze tijd mee aangeduid. Zij ervaren de druk om te moeten presteren en succesvol te zijn op allerlei terreinen van hun leven. Carrière, gezin, vakantie, auto, hobby: het moet allemaal perfect zijn. Al die mogelijkheden: het zou ons gelukkig moeten maken, maar het brengt ons hoogstens in de slavernij van het moeten.

We staan aan het begin van een nieuw jaar. Welke weg slaan we in? Wie daar niet bij stil staat, laat zich (bewust of onbewust) meeslepen op een weg van vluchtigheid. Salomo roept ons op om terug te gaan naar de basis, naar het begin. Naar het doopvont. Daar verklaarde God ons Zijn liefde, en stelde één eenvoudige vraag: wil je Mij met heel je leven dienen? Dat is de enige weg die niet vluchtig is, maar toekomst heeft. Dicht bij God en Zijn geboden blijven. Geen keuzestress, geen prestatiedrang, maar eenvoud, ootmoed, genade, geloof komen dan centraal te staan.

Neem komende periode eens de tijd om een boek als Prediker te lezen, en zo deze wijsheid, deze levensstijl te leren. Lees in het bijzonder ook de woorden van de volmaakte Wijze: Jezus. Hij die gezegd heeft: 'Leer van Mij dat ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en u zult rust vinden voor uw ziel'.

Ds. M. Bot

